

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

9. listopadu 2010*

Ve věci C-296/10,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Amtsgericht Stuttgart (Německo) ze dne 31. května 2010, došlým Soudnímu dvoru dne 16. června 2010, v řízení

Bianca Purrucker

proti

Guillermo Vallés Pérez,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení J. N. Cunha Rodrigues, předseda senátu, A. Arabadžev, A. Rosas (zpravodaj),
U. Lõhmus a A. Ó Caoimh, soudci,

* Jednací jazyk: němčina.

generální advokát: N. Jääskinen,
vedoucí soudní kanceláře: B. Fülöp, rada,

s přihlédnutím k rozhodnutí předsedy Soudního dvora ze dne 15. července 2010 projednat věc ve zrychleném řízení v souladu s článkem 23a statutu Soudního dvora Evropské unie a článkem 104a prvním pododstavcem jednacího řádu Soudního dvora,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. září 2010,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za B. Purruker B. Steinacker, Rechtsanwältin,
- za německou vládu T. Henzem a J. Kemper, jako zmocněnci,
- za českou vládu M. Smolkem, jako zmocněncem,
- za španělskou vládu J.M. Rodríguez Cárcamem, jako zmocněncem,
- za francouzskou vládu G. de Berguesem a B. Beaupère-Manokha, jako zmocněnci,

- za vládu Spojeného království F. Penlington, jako zmocněnkyní,

- za Evropskou komisi A.-M. Rouchaud-Joët a S. Grünheid, jako zmocněnkyněmi,

po vyslechnutí generálního advokáta,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. L 338, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 243).

- 2 Projednávaná žádost byla předložena ve sporu mezi B. Purrucker a G. Vallés Pérezem ve věci práva péče o jejich syna Merlína.

Právní rámec

- 3 Nařízení č. 2201/2003 předcházelo nařízení Rady (ES) č. 1347/2000 ze dne 29. května 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem (Úř. věst. L 160, s. 19; Zvl. vyd. 19/01, s. 209). Nařízení č. 1347/2000 bylo zrušeno nařízením č. 2201/2003, jehož oblast působnosti je širší.

- 4 Dvanáctý, šestnáctý, jakož i dvacátý první bod odůvodnění nařízení č. 2201/2003 stanoví:

„(12) Pravidla pro určení příslušnosti ve věcech rodičovské zodpovědnosti stanovená tímto nařízením jsou formulována s ohledem na nejlepší zájmy dítěte, zejména na blízkost. To znamená, že příslušným by měl být především soud členského státu, ve kterém má dítě své obvyklé bydliště, s výjimkou určitých případů změny bydliště dítěte, nebo soud určený dohodou nositelů rodičovské zodpovědnosti.

[...]

- (16) Toto nařízení nebrání soudům členských států učinit v naléhavých případech předběžná opatření, včetně ochranných [zajišťovacích], s ohledem na osoby nebo majetek vyskytující se v uvedeném státě.

[...]

(21) Uznání a výkon rozhodnutí vydaných v členském státě by měly být založeny na zásadě vzájemné důvěry a důvody pro neuznání by měly být omezeny na nezbytné minimum.“

5 Podle článku 2 nařízení č. 2201/2003:

„Pro účely tohoto nařízení:

1) ‚soud‘ zahrnuje všechny orgány členských států příslušné k rozhodování ve věcech spadajících do oblasti působnosti tohoto nařízení podle článku 1;

[...]

4) ‚rozhodnutím‘ se rozumí [...] rozhodnutí týkající se rodičovské zodpovědnosti, vydané soudem členského státu, bez ohledu na to, jak je označeno, včetně výrazů ‚rozhodnutí‘, ‚rozsudek‘, ‚usnesení‘ nebo ‚nařízení‘;

[...]

- 7) „rodičovskou zodpovědností“ se rozumějí veškerá práva a povinnosti fyzické nebo právnické osoby týkající se dítěte nebo jmění dítěte, která jsou jí svěřena rozhodnutím [soudu], právními předpisy nebo právně závaznou dohodou. Tento pojem zahrnuje především právo péče o dítě a právo na styk s dítětem;

[...]

- 9) „právem péče o dítě“ se rozumějí práva a povinnosti týkající se péče osoby o dítě, a zejména právo určit místo bydliště dítěte;

[...]“

- 6 Článek 8 odst. 1 tohoto nařízení stanoví:

„Soudy členského státu jsou příslušné ve věci rodičovské zodpovědnosti k dítěti, které má v době podání žaloby obvyklé bydliště na území tohoto členského státu.“

7 Článek 16 nařízení č. 2201/2003, nadepsaný „Zahájení řízení u soudu“, stanoví:

„1. Za zahájení řízení u soudu se považuje okamžik, kdy:

a) návrh na zahájení řízení nebo jiná obdobná písemnost byl podán k soudu za předpokladu, že navrhovatel následně neopomněl přijmout opatření požadovaná pro doručení odpůrci,

nebo

b) písemnost byla převzata orgánem odpovědným za její doručení v případě, že musí být doručena před podáním k soudu, za předpokladu, že navrhovatel následně neopomněl přijmout opatření požadovaná pro podání písemnosti k soudu.“

8 Podle článku 17 tohoto nařízení:

„Pokud je soudu některého členského státu předložena věc, k níž není podle tohoto nařízení příslušný a k níž je podle tohoto nařízení příslušný soud jiného členského státu, prohlásí tento soud bez návrhu svou nepřislusnost.“

9 Článek 19 odst. 2 a 3 uvedeného nařízení stanoví:

„2. Pokud je řízení ve věci rodičovské zodpovědnosti ke stejnému dítěti [k dítěti s tímž předmětem a] v téže věci zahájeno u soudů různých členských států, přeruší soud, u něhož bylo řízení zahájeno později, bez návrhu řízení až do doby, než se určí příslušnost soudu, který řízení zahájil jako první.

3. Pokud je určena příslušnost soudu, který zahájil řízení jako první, prohlásí se soud, který řízení zahájil později, za nepřislušný ve prospěch tohoto soudu.

V tom případě může strana, která podala návrh u soudu, který zahájil řízení později, podat tento návrh u soudu, který zahájil řízení jako první.“

10 Článek 20 téhož nařízení, nadepsaný „Předběžná a zajišťovací opatření“, stanoví:

„1. V naléhavých případech nebrání toto nařízení soudům členského státu, pokud jde o osoby a majetek v tomto státě, přijmou[t] předběžná a zajišťovací opatření přípustná podle práva tohoto členského státu, a to i když je podle tohoto nařízení k rozhodování ve věci samé příslušný soud jiného členského státu.

2. Opatření přijatá podle odstavce 1 pozbývají účinnosti v případě, že soud členského státu příslušný [k rozhodnutí] ve věci [samé] podle tohoto nařízení přijal opatření, která považuje za vhodná.“

- 11 Články 21 a následující nařízení č. 2201/2003 se týkají uznávání a výkonu rozhodnutí. Uvedený čl. 21 odst. 1 zejména stanoví, že rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v jiných členských státech uznávána, aniž je vyžadováno zvláštní řízení.
- 12 Článek 24 nařízení č. 2201/2003 stanoví, že příslušnost soudu členského státu původu nesmí být přezkoumávána.

Skutkový základ sporu v původním řízení a probíhající řízení

- 13 Z předkládacího rozhodnutí, ze skutkových okolností vylíčených v rozsudku ze dne 15. července 2010, Purrucker (C-256/09, Sb. rozh. s. I-7353), a ze soudního spisu předaného Soudnímu dvoru předkládajícím soudem vyplývá, že B. Purrucker, německá státní příslušnice, se v polovině roku 2005 přestěhovala do Španělska s G. Vallés Pérezem, španělským státním příslušníkem narozeným v Německu. Z jejich vztahu se dne 31. května 2006 předčasně narodila dvojčata Merlín, chlapec, a Samira, dívka. Guillermo Vallés Pérez učinil prohlášení o otcovství k dětem. Vzhledem k tomu, že rodiče žili spolu, mají podle španělského práva právo společné péče. Děti mají německou i španělskou státní příslušnost.
- 14 Jelikož se vztahy mezi B. Purrucker a G. Vallés Pérezem zhoršily, přála si B. Purrucker se vrátit se svými dětmi do Německa, přestože s tím G. Vallés Pérez nejprve nesouhlasil. Dne 30. ledna 2007 uzavřeli účastníci řízení dohodu ve formě notářského zápisu, která měla být schválena soudem, aby byla vykonatelná, podle níž se B. Purrucker měla s dětmi přestěhovat do Německa.

- 15 Z důvodu komplikací a nezbytného chirurgického zákroku nemohla být Samira propuštěna z nemocnice v určený den odjezdu. Bianca Purruker tedy dne 2. února 2007 odcestovala do Německa se svým synem Merlínem. Otázka, zda v důsledku této zvláštní situace G. Vallés Pérez s odjezdem B. Purruker s Merlínem i nadále souhlasil, je mezi účastníky původního řízení sporná.
- 16 Bydliště členů rodiny se od odjezdu B. Purruker dne 2. února 2007 nezměnilo.
- 17 Mezi účastníky původního řízení probíhají tři řízení:
- první řízení ve Španělsku u Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial zahájené G. Vallés Pérezem, jehož předmětem je nařízení předběžných opatření. Není vyloučeno, že toto řízení by mohlo být za určitých podmínek považováno za řízení ve věci samé, jehož předmětem je přiznání práva péče o děti Merlína a Samiru;
 - druhé řízení v Německu zahájené G. Vallés Pérezem, jehož předmětem je prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial vydaného dne 8. listopadu 2007, kterým byla nařízena předběžná opatření a v souvislosti s nímž byl vydán výše uvedený rozsudek Purruker, a
 - třetí řízení v Německu zahájené B. Purruker, jehož předmětem je přiznání práva péče o tytéž děti. Jedná se o řízení, v jehož rámci byla předložena žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

Řízení zahájené ve Španělsku za účelem nařízení předběžných opatření týkajících se péče o děti, a případně za účelem rozhodnutí ve věci samé

- 18 Guillermo Vallés Pérez, který se již necítil být vázán dohodou ve formě notářského zápisu ze dne 30. ledna 2007, zahájil v červnu roku 2007 řízení před Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial za účelem nařízení předběžných opatření, a zejména přiznání práva péče o děti Merlína a Samiru.
- 19 Jednání se konalo dne 26. září 2007. Bianca Purrucker předložila písemné vyjádření a byla na tomto jednání zastoupena.
- 20 V rozhodnutí ze dne 8. listopadu 2007 měl Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial za to, že je příslušný, a přijal naléhavá a předběžná opatření, zejména ve věci práva péče o děti. Toto rozhodnutí bylo předmětem opravného rozhodnutí ze dne 28. listopadu 2007.
- 21 Podle informací obsažených ve spisu jsou podle španělského práva v případě, že návrh na předběžná opatření a jejich nařízení předchází návrhu na zahájení řízení ve věci samé, účinky těchto opatření zachovány pouze tehdy, pokud je návrh na zahájení soudního řízení ve věci samé podán do 30 dnů od vydání předběžných opatření.

- 22 Zhruba v lednu roku 2008 v den, který není upřesněn a nevyplývá ze žádné písemnosti ve spisu předaném předkládajícím soudem, podal G. Vallés Pérez návrh na zahájení řízení ve věci samé k Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial. Bianca Purrucker tvrdí, že byl tento návrh podán opožděně.
- 23 Rozhodnutím ze dne 28. října 2008 zaujal Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial stanovisko k otázce „soudu, který zahájil řízení jako první“, ve smyslu čl. 19 odst. 3 nařízení č. 2201/2003. Podotýká, že již vyřešil otázku své příslušnosti v rozhodnutí ze dne 8. listopadu 2007, a připomíná jednotlivé skutkové okolnosti rozhodné z hlediska hraničního určovatele uvedené v tomto rozhodnutí. Uvádí, že dne 28. června 2007 vyhověl návrhu na nařízení předběžných opatření týkajících se péče o děti. Vzhledem k tomu, že německému soudu byla věc předložena matkou až v září roku 2007, považuje se Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial za „soud, který zahájil řízení jako první“, a prohlašuje se za příslušný k projednání věci v souladu s článkem 16 nařízení č. 2201/2003.
- 24 Rozsudkem ze dne 21. ledna 2010 potvrdil Audiencia Provincial de Madrid (Španělsko), k němuž B. Purrucker podala opravný prostředek, rozhodnutí ze dne 28. října 2008. Soud rozhodující o opravném prostředku má za to, že pro účely použití článku 16 nařízení č. 2201/2003 je prvním návrhem návrh na předběžná opatření podaný v souladu se španělským právem k Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial, který předchází návrhu podanému německému soudu. Naproti tomu článek 20 nařízení č. 2201/2003, jehož se dovolává B. Purrucker, i kdyby byl v projednávané věci použitelný, nestanoví žádnou normu týkající se příslušnosti a týká se pouze přijetí zajišťovacích opatření v naléhavém případě, zatímco příslušnost, která je předmětem v projednávané věci, se určí v souladu s pravidly stanovenými v článku 19 tohoto nařízení. Toto řešení je krom toho v souladu s ustanoveními čl. 22 odst. 3 organického zákona o soudní moci (Ley Orgánica del Poder Judicial).

Řízení zahájené v Německu za účelem prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial vydaného dne 8. listopadu 2007

- 25 Jedná se o řízení, v souvislosti s nímž byl vydán výše uvedený rozsudek Purruker. Guillermo Vallés Pérez nejprve mimo jiné požadoval vydání syna Merlína a pouze preventivně podal návrh na prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial vydaného dne 8. listopadu 2007. Později se přednostně domáhal prohlášení vykonatelnosti tohoto rozhodnutí. V důsledku toho Amtsgericht Stuttgart rozhodnutím ze dne 3. července 2008 a Oberlandesgericht Stuttgart (Německo) rozhodnutím o opravném prostředku ze dne 22. září 2008 opatřily uvedené rozhodnutí doložkou vykonatelnosti.
- 26 V reakci na opravný prostředek „Revision“ podaný B. Purruker položil Bundesgerichtshof (Německo) Soudnímu dvoru předběžnou otázku. Ve výše uvedeném rozsudku Purruker Soudní dvůr odpověděl, že ustanovení článků 21 a následujících nařízení č. 2201/2003 se nepoužijí na předběžná opatření ve věci práva péče o dítě, na která se vztahuje článek 20 uvedeného nařízení.
- 27 V bodě 76 výše uvedeného rozsudku Purruker Soudní dvůr zejména uvedl, že jestliže v souladu s nařízením č. 2201/2003 příslušnost soudu, který nařídil předběžná opatření, k rozhodnutí ve věci samé nevyplývá zcela zjevně z toho, co je uvedeno ve vydaném rozhodnutí, nebo jestliže toto rozhodnutí neobsahuje zcela jednoznačné odůvodnění týkající se příslušnosti tohoto soudu k rozhodnutí ve věci samé s odkazem na jeden z případů příslušnosti uvedených v člácích 8 až 14 tohoto nařízení, lze dospět k závěru, že uvedené rozhodnutí nebylo přijato v souladu s pravidly příslušnosti stanovenými uvedeným nařízením.

Řízení zahájené v Německu za účelem přiznání práva péče o dítě

- 28 Dne 20. září 2007 se B. Purruker žalobou ve věci samé podanou k Amtsgericht Albstadt (Německo) domáhala, aby jí bylo přiznáno výlučné právo péče o děti Merlína a Samiru. Tato žaloba byla žalovanému v původním řízení oznámena až dne 22. února 2008 doporučeným dopisem s doručenkou. Žalovaný však již byl s touto žalobou dříve obeznámen, stejně jako Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial.
- 29 Zejména z rozhodnutí Amtsgericht Albstadt ze dnů 25. září 2007 a 9. ledna 2008 vyplývá, že podle tohoto soudu neměla žaloba B. Purruker žádné vyhlídky na úspěch. Vzhledem k tomu, že rodiče nebyli oddáni a že se jeví, že neexistuje prohlášení o právu společné péče, přičemž dohodu ve formě notářského zápisu ze dne 30. ledna 2007 za takové prohlášení nelze považovat, má totiž B. Purruker výlučné právo péče o děti, takže rozhodnutí o přiznání práva péče není nezbytné. Amtsgericht Albstadt krom toho učinil zmínku o řízení probíhajícím ve Španělsku.
- 30 Rozhodnutím ze dne 19. března 2008 Amtsgericht Albstadt zejména odmítl pro nepříslušnost žalobu B. Purruker v rozsahu, v němž se týkala dcery Samiry. Toto rozhodnutí bylo potvrzeno Oberlandesgericht Stuttgart dne 5. května 2008. Ve svém rozhodnutí Oberlandesgericht Stuttgart uvedl, že toto dítě mělo od svého narození své obvyklé bydliště ve Španělsku. Podle tohoto soudu nebyl článek 9 nařízení č. 2201/2003 ve vztahu ke skutkovým okolnostem v projednávané věci použitelný ani nebyly splněny podmínky článku 15 téhož nařízení.
- 31 Jiným rozhodnutím ze dne 19. března 2008 přerušil Amtsgericht Albstadt řízení ve věci práva péče o syna Merlína podle článku 16 Haagské úmluvy ze dne 25. října 1980

o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí (dále jen „Haagská úmluva z roku 1980“). V tomto řízení se opět pokračovalo dne 28. května 2008 na návrh B. Purrucker, neboť G. Vallés Pérez do tohoto dne nepředložil žádost o navrácení na základě Haagské úmluvy z roku 1980. Žádný návrh nebyl podán ani později.

32 Z důvodu návrhu směřujícího k výkonu rozhodnutí Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial ze dne 8. listopadu 2007 podaného G. Vallés Pérezem bylo řízení ve věci práva péče předáno Amtsgericht Stuttgart v souladu s § 13 zákona o výkonu a provádění některých právních nástrojů v oblasti mezinárodního rodinného práva (Gesetz zur Aus- und Durchführung bestimmter Rechtsinstrumente auf dem Gebiet des internationalen Familienrechts).

33 Dne 16. července 2008 předložila B. Purrucker na základě článku 20 nařízení č. 2201/2003 Amtsgericht Stuttgart návrh směřující k nařízení předběžného opatření, kterým jí bude její syn Merlin svěřen do výlučné péče, nebo podpůrně, kterým jí bude přiznáno výlučné právo určit bydliště tohoto dítěte. Kontext, v němž byl tento návrh podán, se vyznačoval zejména obtížemi, které vyšly najevo při preventivních lékařských prohlídkách. Rozhodnutím ze dne 28. července 2008 bylo požadované opatření odepřeno z důvodu nedostatku naléhavosti ve smyslu článku 20 nařízení č. 2201/2003. Amtsgericht Stuttgart zejména uvedl, že se na dítě vztahuje systém sociálního zabezpečení jeho otce ve Španělsku a že v případě potřeby je možné nařídit předání karty zdravotního pojištění matce.

34 Ze soudního spisu předaného Soudnímu dvoru předkládajícím soudem vyplývá, že v srpnu, září a říjnu roku 2008 se Amtsgericht Stuttgart v rámci řízení ve věci samé, které před ním probíhalo, několikrát a různými prostředky, zejména prostřednictvím španělského styčného soudce v Evropské soudní síti (ESS), pokoušel spojit se

s Juzgado de Primera Instancia de San Lorenzo de El Escorial, aby se dozvěděl, zda u něho rovněž neprobíhá řízení ve věci samé. Jeho úsilí však bylo neúspěšné.

- 35 Dne 28. října 2008 přijal Amtsgericht Stuttgart rozhodnutí, v němž vysvětluje kroky podniknuté u španělského styčného soudce a poukazuje na absenci odpovědi ze strany Juzgado de Primera Instancia de San Lorenzo de El Escorial. Po účastnících řízení požaduje, aby mu poskytli a doložili zaprvé datum návrhu na předběžná opatření podaného otcem ve Španělsku, zadruhé oznámení rozhodnutí Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial ze dne 8. listopadu 2007 a zatřetí podání návrhu na zahájení řízení ve věci samé otcem ve Španělsku, jakož i den oznámení tohoto návrhu matce.
- 36 Rovněž dne 28. října 2008 přijal Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial rozhodnutí, jehož obsah je vylíčen v bodě 23 tohoto rozsudku a v němž tento soud odkazuje na dopis, který mu zaslal Amtsgericht Stuttgart.
- 37 Amtsgericht Stuttgart poté, co vyzval účastníky řízení, aby opětovně zaujali stanovisko, přijal dne 8. prosince 2008 rozhodnutí. V něm zmiňuje rozhodnutí Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial ze dne 28. října 2008 a opravný prostředek, který bude proti němu podán ze strany B. Purruker. Domníval se, že nemůže sám rozhodnout o otázce „soudu, který zahájil řízení jako první“, jelikož by to bylo na újmu právní jistotě vzhledem k tomu, že by dva soudy různých členských států mohly přijmout protichůdná rozhodnutí. Tato otázka by měla být vyřešena soudem, který se jako první prohlásil za příslušný. V důsledku toho se Amtsgericht Stuttgart rozhodl přerušit řízení v souladu s čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003 až do doby, než bude s rozhodnutím Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial ze dne 28. října 2008 spojena překážka věci pravomocně rozhodnuté.

- 38 Bianca Purrucker podala proti rozhodnutí Amtsgericht Stuttgart ze dne 8. prosince 2008 opravný prostředek. Dne 14. května 2009 rozhodl Oberlandesgericht Stuttgart o jeho zrušení a vrátil věc Amtsgericht Stuttgart k novému rozhodnutí. Oberlandesgericht Stuttgart měl za to, že je soud povinen sám přezkoumat svoji příslušnost a že článek 19 nařízení č. 2201/2003 nesvěřuje žádnému ze soudů, před nimiž probíhá řízení, výlučnou příslušnost určit, který soud zahájil řízení jako první. Oberlandesgericht Stuttgart uvedl, že návrh ve věci práva péče o dítě, který G. Vallés Pérez podal ve Španělsku v měsíci červnu 2007, spadá do rámce řízení směřujícího k nařízení předběžných opatření, zatímco žaloba týkající se práva péče o dítě, kterou B. Purrucker podala v Německu dne 20. září 2007, je žalobou ve věci samé. Předmětem takové žaloby a řízení směřujícího k nařízení předběžných opatření jsou rozdílné spory nebo rozdílné návrhy. Případně je třeba připustit existenci pozitivního kompetenčního sporu mezi dvěma soudy.
- 39 Usnesením ze dne 8. června 2009 Amtsgericht Stuttgart opětovně požádal účastníky řízení, aby mu oznámili, v jaké fázi se nachází řízení zahájené ve Španělsku, a vyzval je, aby zaujali stanovisko k možnosti položit Soudnímu dvoru předběžnou otázku podle článku 104b jednacího řádu Soudního dvora týkající se určení soudu, který řízení zahájil jako první.
- 40 Usnesením ze dne 19. října 2009 navrhl Amtsgericht Stuttgart účastníkům řízení dohodu v tom smyslu, že by mohli buď společně určit místo obvyklého bydliště Merlína u B. Purrucker a místo obvyklého bydliště Samiry u G. Vallés Péreze při zachování práva společné péče, nebo na základě společné dohody navrhnout, aby bylo právo péče o Merlína přiznáno B. Purrucker a Samira byla svěřena do péče G. Vallés Pérezovi. Tento návrh však nebyl přijat.

- 41 Dne 13. ledna 2010 se u Amtsgericht Stuttgart konalo jednání za přítomnosti účastníků původního řízení, přičemž G. Vallés Pérez byl zastoupen svým advokátem. Nebylo možno dosáhnout ani shody, ani sblížení stanovisek těchto účastníků.
- 42 Dne 21. ledna 2010 rozhodl Audiencia Provincial de Madrid o opravném prostředku podaném B. Purruker rozsudkem, který je zmíněn v bodě 24 tohoto rozsudku. Uvedený rozsudek ze dne 21. ledna 2010 byl Amtsgericht Stuttgart oznámen dopisem německého advokáta G. Vallés Péreze.

Předkládací rozhodnutí a předběžné otázky

- 43 V předkládacím rozhodnutí vysvětluje Amtsgericht Stuttgart, proč podle něj neexistuje žádná důvodná pochybnost o tom, že Merlín měl ke dni 21. září 2007, tedy k okamžiku podání návrhu B. Purruker na jeho svěřeni do péče, své obvyklé bydliště v Německu.
- 44 Podle tohoto soudu nebyl Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial na základě článku 10 nařízení č. 2201/2003 nepřetržitě příslušný až do 21. září 2007 z důvodu, že členové rodiny měli dříve své společné obvyklé bydliště ve Španělsku, neboť není ani pravděpodobné, ani není prokázáno, že by přemístění Merlína ze strany B. Purruker ze Španělska do Německa bylo protiprávní. Dohoda ve formě notářského zápisu ze dne 30. ledna 2007 a navíc okolnost, že ve skutečnosti nebyla předložena žádost o navrácení podaná podle článku 11 nařízení č. 2201/2003 ve spojení s Haagskou úmluvou z roku 1980, jsou okolnostmi, které vyvrací úvahu

o protiprávním únosu dítěte ve smyslu čl. 2 bodu 11 uvedeného nařízení. Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial ostatně svou příslušnost na tomto ustanovení nezakládá.

⁴⁵ Amtsgericht Stuttgart připomíná, že podle článku 16 nařízení č. 2201/2003 se za zahájení řízení u soudu považuje okamžik, kdy byl návrh na zahájení řízení podán k soudu, za předpokladu, že navrhovatel následně neopomněl přijmout opatření požadovaná pro doručení odpůrci.

⁴⁶ Amtsgericht Stuttgart uvádí, že žaloba ze dne 20. září 2007 byla podána k Amtsgericht Albstadt dne 21. září 2007, ale byla žalovanému v původním řízení oznámena až dne 22. února 2008 z důvodů, za něž není odpovědná B. Purrucker, ale které souvisejí se zpochybněním mezinárodní příslušnosti tohoto soudu k přijetí opatření ve věcech práva péče o dceru účastníků původního řízení, Samiru.

⁴⁷ Článek 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003 stanoví, že soud členského státu, jemuž byla jako prvnímu předložena žaloba ve věci rodičovské zodpovědnosti ve vztahu k dítěti, je příslušný přednostně před soudem jiného členského státu, jemuž byla později předložena žaloba s tímž předmětem v téže věci. Podle předkládajícího soudu je předmět sporu, který vedl k zahájení řízení o předběžných opatřeních u španělského soudu v červnu roku 2007, totožný s předmětem sporu, který vedl k podání žaloby ve věci samé německému soudu v září roku 2007. Předmětem obou řízení je totiž návrh směřující k nařízení soudních opatření ve věci rodičovské zodpovědnosti k těmž

společnému dítěti. Každý z obou účastníků řízení v obou případech navrhuje, aby mu byla přiznána vylučná péče. Účastníci obou řízení jsou totožní.

- 48 Otázka, které řízení bylo zahájeno jako první, se posuzuje podle článku 16 nařízení č. 2201/2003. Amtsgericht Stuttgart však podotýká, že znění tohoto ustanovení nerozlišuje mezi žalobou ve věci samé a řízením o předběžných opatřeních, jehož cílem je nařízení předběžných opatření. Tento stav ponechává prostor pro různé právní názory na oblast působnosti čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003.
- 49 Z právního názoru přijatého Juzgado de Primera Instancia n° 4 de San Lorenzo de El Escorial a Audiencia Provincial de Madrid vyplývá, že řízení před španělským soudem se považuje za zahájené ve smyslu článku 16 a čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003 podáním návrhu na předběžná opatření. Řízení o předběžných opatřeních ve spojení s žalobou ve věci samé podanou následně představuje procesní celek. Usnesení o předběžných opatřeních by však *ipso jure* již nebylo platné, kdyby nebyla žaloba ve věci samé podána do 30 dnů od oznámení usnesení o předběžných opatřeních.
- 50 Naproti tomu podle usnesení Oberlandesgericht Stuttgart ze dne 14. května 2009 se čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003 netýká vztahu mezi žalobou ve věci samé a řízením o předběžných opatřeních, jelikož tato řízení mají rozdílný předmět, přestože rozhodnutí ve věci péče o dítě zakládá totožné účinky bez ohledu na to, zda bylo vydáno v řízení o předběžných opatřeních nebo ve věci samé. Tento výklad je rovněž odůvodněn skutečností, že články 21 a následující nařízení č. 2201/2003 se nepoužijí na předběžná opatření ve smyslu článku 20 uvedeného nařízení.

51 S ohledem na tyto okolnosti rozhodl Amtsgericht Stuttgart přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Je ustanovení čl. 19 odst. 2 nařízení [č. 2201/2003] použitelné v případě, že je na návrh jednoho z účastníků řízení za účelem rozhodnutí ve věci rodičovské zodpovědnosti nejprve zahájeno řízení u soudu jednoho členského státu pouze za účelem vydání předběžného opatření a na návrh dalšího účastníka řízení se stejným předmětem je později zahájeno řízení u soudu jiného členského státu za účelem rozhodnutí ve věci samé?
- 2) Je nutné dané ustanovení použít také v případě, že rozhodnutí vydané v samostatném řízení o předběžných opatřeních v jednom členském státě nelze uznat v jiném členském státě ve smyslu článku 21 nařízení č. 2201/2003?
- 3) Je třeba zahájení řízení u soudu členského státu za účelem vydání samostatného předběžného opatření klást na roveň zahájení řízení ve věci samé ve smyslu čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003, jestliže podle vnitrostátního procesního práva tohoto státu musí být následně za účelem vyloučení obtíží procesní povahy v určité době u tohoto soudu podán návrh na zahájení řízení ve věci samé?“

Řízení před Soudním dvorem

- 52 V předkládacím rozhodnutí požádal Amtsgericht Stuttgart, aby byla žádost o rozhodnutí o předběžné otázce projednána ve zrychleném řízení podle článku 104b jednacího řádu Soudního dvora, a krom toho navrhl, aby byla tato žádost projednána stejným kolegiem, které projednávalo žádost o rozhodnutí o předběžné otázce předloženou Bundesgerichtshof. Dopisem ze dne 1. července 2010 Amtsgericht Stuttgart svou žádost dále vysvětlil, když uvedl, že se tato žádost týká nikoli použití článku 104b jednacího řádu, ale článku 104a tohoto jednacího řádu.
- 53 Usnesením ze dne 15. července 2010 předseda Soudního dvora této žádosti vyhověl.

K předběžným otázkám

- 54 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda je čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003 použitelný v případě, že je na návrh jednoho z účastníků řízení za účelem rozhodnutí ve věci rodičovské zodpovědnosti nejprve zahájeno řízení u soudu jednoho členského státu pouze za účelem vydání předběžného opatření a na návrh dalšího účastníka řízení se stejným předmětem je později zahájeno řízení u soudu jiného členského státu za účelem rozhodnutí ve věci samé. Druhá otázka se týká použití tohoto ustanovení ve vztahu k rozhodnutí o předběžných opatřeních, které nelze uznat ve smyslu článku 21 tohoto nařízení, zatímco třetí otázka se týká použití uvedeného ustanovení ve vztahu k řízení za účelem vydání předběžných opatření, které případně souvisí s řízením ve věci samé.

55 Tyto otázky je třeba přezkoumat společně.

Vyjádření zúčastněných

56 Před Soudním dvorem byly rozvinuty dvě úvahy.

57 Zaprvé B. Purrucker, německá vláda a Evropská komise tvrdí, že překážka věci zahájené se neuplatní v případě, že řízení ve věci samé probíhá současně s řízením za účelem vydání předběžných opatření, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, i když toto řízení může spolu s návrhem na zahájení řízení ve věci samé tvořit procesní celek, pokud je tento návrh podán ve lhůtě stanovené zákonem. Každé řízení je třeba považovat za samostatné a překážka věci zahájené odpadá, jakmile je vydáno rozhodnutí.

58 Německá vláda zdůrazňuje, že jinak by nebylo možné přihlížet ke změně obvyklého bydliště dítěte, přestože nařízení č. 2201/2003 takovou změnu zohledňuje, což by bylo v rozporu s cílem tohoto nařízení, kterým je umožnit soudu, který je dítěti nejbližší, aby rozhodl ve věci rodičovské zodpovědnosti. Krom toho, kdyby bylo třeba mít za to, že se překážka věci zahájené uplatní v případě, že řízení ve věci samé probíhá současně s řízením za účelem vydání předběžných opatření, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, zakládala by tato skutečnost povinnost, aby soud, který zahájil řízení později, prováděl šetření týkající se vnitrostátního práva členského státu soudu, který zahájil řízení jako první, za účelem zjištění, zda nařízení předběžných opatření znamená, že stále probíhá řízení ve věci samé, či nikoli. Konečně se německá vláda dovolává rizika, že by účastníci řízení mohli volně určovat soudní příslušnost („forum shopping“), kdyby se dovolávali kritéria naléhavosti, aby dosáhli toho, že soud, který

se bude považovat za příslušný, nařídí naléhavá předběžná opatření a bude se i nadále zabývat návrhem ve věci samé.

- 59 Zadruhé česká, španělská a francouzská vláda tvrdí, že povaha řízení, ať již o předběžných opatřeních nebo ve věci samé, nemá dopad na použití článku 19 nařízení č. 2201/2003. Francouzská vláda, která připomíná bod 130 stanoviska generální advokátky Sharpston ve věci, v níž byl vydán výše uvedený rozsudek Purruker, zdůrazňuje, že toto nařízení ve svém celku nerozlišuje mezi konečnými nebo trvalými rozhodnutími na straně jedné a rozhodnutími o předběžných opatřeních na straně druhé, ať již v kapitolách 1 a 2 uvedeného nařízení, nebo v jeho kapitole 3 o uznávání. Relevantním kritériem je tedy skutečnost, že oba projednávané návrhy mají stejný předmět a týkají se stejné věci, jak je tomu v případě, že se každý z obou rodičů domáhá svěřeni téhož dítěte do jeho péče, ať již na základě předběžného opatření nebo konečného rozhodnutí.
- 60 Všichni zúčastnění ve smyslu článku 23 statutu Soudního dvora, kteří předložili vyjádření, mají za to, že se překážka věci zahájené neuplatní, pokud jeden z návrhů směřuje k vydání předběžných opatření ve smyslu článku 20 nařízení č. 2201/2003, nebo pokud soud, který zahájil řízení jako první, již nařídil předběžná opatření ve smyslu tohoto ustanovení.
- 61 Komise však zdůrazňuje, že je pro soud, který zahájil řízení později, obtížné určit, zda jsou předběžná opatření příslušným soudem přijata za účelem meritorního projednání věci, nebo zda se jedná o předběžná opatření ve smyslu článku 20 nařízení č. 2201/2003. Právě z tohoto důvodu Komise podporuje stejnou úvahu jako německá vláda, totiž že řízení směřující k vydání předběžných opatření je samostatným řízením, které je ukončeno přijetím rozhodnutí nařizujícího taková opatření. Přiznává však, že je z této zásady třeba učinit výjimku, pokud vnitrostátní právo ukládá žalobci,

aby nejprve zahájil řízení o předběžných opatřeních před tím, než bude moci zahájit řízení ve věci samé.

- 62 Většina zúčastněných, kteří předložili vyjádření, uvedla, že i když je pravidlo týkající se překážky věci zahájené uvedené v článku 19 nařízení č. 2201/2003 stejné jako pravidlo uvedené v článku 21 Úmluvy ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32), ve znění Úmluvy ze dne 9. října 1978 o přistoupení Dánského království, Irska a Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (Úř. věst. L 304, s. 1, a – pozměněný text – s. 77), Úmluvy ze dne 25. října 1982 o přistoupení Řecké republiky (Úř. věst. L 388, s. 1), Úmluvy ze dne 26. května 1989 o přistoupení Španělského království a Portugalské republiky (Úř. věst. L 285, s. 1), jakož i Úmluvy ze dne 29. listopadu 1996 o přistoupení Rakouské republiky, Finské republiky a Švédského království (Úř. věst. 1997, C 15, s. 1; dále jen „Bruselská úmluva“), a v článku 27 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42), cíl a ostatní ustanovení těchto různých předpisů se příliš liší na to, aby byla v kontextu nařízení č. 2201/2003 uplatněna řešení případně přijatá v rámci Bruselské úmluvy nebo nařízení č. 44/2001.
- 63 Německá vláda zejména zdůrazňuje, že v oblastech soukromého práva spadajících do oblasti působnosti nařízení č. 44/2001 je předběžné opatření spojeno s překážkou věci pravomocně rozhodnuté pouze v omezeném rozsahu, zatímco pro rozhodnutí ve věci samé platí překážka věci pravomocně rozhodnuté v plném rozsahu. Tak tomu není v případě předběžného opatření přijatého ve věci rodičovské péče, které je spojeno pouze s formální, nikoli však materiální překážkou věci pravomocně rozhodnuté, v tom smyslu, že může být následně předmětem nového rozhodnutí, v němž budou zohledněny nové okolnosti. Krom toho, jak podotýká Komise, rozpory mezi rozhodnutími se řídí odlišnými pravidly.

Odpověď Soudního dvora

- 64 Pravidla týkající se překážky věci zahájené směřují v zájmu řádného výkonu spravedlnosti v rámci Unie k zamezení souběžných řízení před soudy různých členských států a k zamezení rozporů v rozhodnutích, které by z nich mohly vyplynout (viz v tomto smyslu, pokud jde o Bruselskou úmluvu, rozsudky ze dne 9. prosince 2003, Gasser, C-116/02, Recueil, s. I-14693, bod 41, jakož i ze dne 14. října 2004, Mærsk Olie & Gas, C-39/02, Sb. rozh. s. I-9657, bod 31).
- 65 Podle znění čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003 se překážka věci zahájené uplatní, pokud je řízení ve věci rodičovské zodpovědnosti k dítěti s tímž předmětem a v téže věci zahájeno u soudů různých členských států. V tomto ohledu není nezbytné, aby byla řízení zahájena mezi stejnými účastníky řízení.
- 66 S ohledem na cíle sledované nařízením č. 2201/2003 a na okolnost, že text čl. 19 odst. 2 tohoto nařízení namísto odkazu na pojem „litispendence“, jak je používán v různých vnitrostátních právních řádech členských států, stanoví několik materiálních podmínek jako definiční znaky, je třeba dospět k závěru, že pojmy použité v uvedeném čl. 19 odst. 2 za účelem vymezení situace, v níž se uplatní překážka věci zahájené, je třeba považovat za pojmy autonomní (viz v tomto smyslu, pokud jde o Bruselskou úmluvu, rozsudek ze dne 8. prosince 1987, Gubisch Maschinenfabrik, 144/86, Recueil, s. 4861, bod 11).
- 67 Sousedství „tentýž předmět“ a „táž věc“ musí být definována s přihlédnutím k cíli čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003, kterým je předcházet vzájemně neslučitelným rozhodnutím.

- 68 Soudní dvůr již v rámci Bruselské úmluvy rozhodl, že předmět sporu spočívá v účelu daného návrhu (viz rozsudek ze dne 6. prosince 1994, Tatty, C-406/92, Recueil, s. I-5439, bod 41). Za účelem ověření, zda mají dva návrhy stejný předmět, je třeba přihlídnout k tomu, jaké nároky si žalobci činí v každém z těchto sporů (rozsudek ze dne 8. května 2003, Gantner Electronic, C-111/01, Recueil, s. I-4207, bod 26). Krom toho podle výkladu Soudního dvora zahrnuje pojem „věc“ skutečnosti a právní normy, které jsou uváděny jako základ návrhu (viz výše uvedený rozsudek Tatty, bod 39).
- 69 Všichni zúčastnění, kteří předložili vyjádření, správně tvrdí, že překážka věci zahájené se nemůže uplatnit v případě návrhu směřujícího k vydání předběžných opatření ve smyslu článku 20 uvedeného nařízení a návrhu na zahájení řízení ve věci samé.
- 70 Jak totiž Soudní dvůr připomněl v bodě 61 výše uvedeného rozsudku Purrucker, článek 20 nařízení č. 2201/2003 nelze považovat za ustanovení, které zakládá příslušnost k rozhodnutí ve věci samé.
- 71 Mimoto použití uvedeného ustanovení nebrání zahájení řízení u soudu příslušného k rozhodnutí ve věci samé. Článek 20 odst. 2 nařízení č. 2201/2003 zamezuje jakémukoli riziku rozporu mezi rozhodnutím, kterým se nařizují předběžná opatření ve smyslu článku 20 tohoto nařízení, a rozhodnutím přijatým soudem příslušným k rozhodnutí ve věci samé, jelikož stanoví, že předběžná opatření ve smyslu čl. 20 odst. 1 uvedeného nařízení pozbývají účinnosti v případě, že soud příslušný k rozhodnutí ve věci samé přijal opatření, která považuje za vhodná.
- 72 Překážka věci zahájené ve smyslu čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003 se tudíž může uplatnit pouze v případě, že před různými soudy probíhají dvě nebo více řízení s týmž

předmětem v téže věci a že si navrhovatelé v těchto různých řízeních činí nárok na vydání rozhodnutí, které lze uznat v jiném členském státě, než je členský stát soudu, před nímž je zahájeno řízení z důvodu jeho příslušnosti k rozhodnutí ve věci samé.

- 73 V tomto ohledu nelze rozlišovat v závislosti na povaze řízení zahájených před těmito soudy, totiž zda se jedná o řízení o předběžných opatřeních nebo o řízení ve věci samé. Ani z pojmu „rozhodnutí“ uvedeného v čl. 2 bodě 4 nařízení č. 2201/2003, ani z článků 16 a 19 tohoto nařízení, které se týkají jednak zahájení řízení u soudu, a jednak překážky věci zahájené, totiž nevyplývá, že by toto nařízení takto rozlišovalo. Stejně je tomu v případě ustanovení uvedeného nařízení týkajících se uznávání a výkonu rozhodnutí, jako jsou články 21 a 23 tohoto nařízení.
- 74 Nutnost využití jednoho či druhého typu řízení může ostatně vyplývat ze zvláštností vnitrostátního práva. Komise uvedla případ vnitrostátního práva, které stanoví povinnost zahájit řízení o předběžných opatřeních před tím, než bude možno zahájit řízení ve věci samé.
- 75 S ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 68 tohoto rozsudku, a konkrétněji na výše uvedený rozsudek *Gantner Electronic* je tedy nutné zjistit, zda si navrhovatel u soudu, který zahájil řízení jako první, činí nárok na vydání rozhodnutí tohoto soudu z důvodu jeho příslušnosti k rozhodnutí ve věci samé ve smyslu nařízení č. 2201/2003.
- 76 Právě srovnání mezi nároky, které si činí navrhovatel před tímto soudem, a nároky navrhovatele uplatňované u soudu, který zahájil řízení později, umožní posouzení uve-
denému soudu posoudit, zda se překážka věci zahájené uplatní, či nikoli.

- 77 Pokud z předmětu návrhu podaného k soudu, který zahájil řízení jako první, a z jím vylíčených skutkových okolností zjevně vyplývá, že tento návrh neobsahuje žádný prvek umožňující odůvodnit příslušnost soudu, jemuž byl uvedený návrh předložen, k rozhodnutí ve věci samé ve smyslu nařízení č. 2201/2003, může mít soud, který zahájil řízení později, za to, že se překážka věci zahájené neuplatní.
- 78 Naopak, pokud z nároků uplatňovaných navrhovatelem nebo ze skutkových okolností obsažených v návrhu podaném k soudu, který zahájil řízení jako první, přestože je cílem tohoto návrhu vydání předběžných opatření, vyplývá, že je tento návrh podán k soudu, který by mohl být *prima facie* příslušný k rozhodnutí ve věci samé, je nutné, aby soud, který zahájil řízení později, přerušil řízení v souladu s čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003 až do doby, než bude určena příslušnost soudu, který zahájil řízení jako první. V závislosti na okolnostech a na tom, zda jsou splněny podmínky podle článku 20 tohoto nařízení, může soud, který zahájil řízení později, přijmout předběžná opatření nezbytná v zájmu dítěte.
- 79 Existence soudního rozhodnutí, kterým se nařizují předběžná opatření, aniž je v tomto rozhodnutí uvedeno, zda soud, který tato opatření přijal, je příslušný k rozhodnutí ve věci samé, nemůže představovat důkaz existence návrhu na zahájení řízení ve věci samé na podporu uplatnění překážky věci zahájené bez dalších upřesnění ohledně příslušnosti soudu, který zahájil řízení jako první, a ohledně skutkových okolností obsažených v návrhu na zahájení řízení ve věci samé.
- 80 Je však nutné, aby soud, který zahájil řízení později, z vlastního podnětu ověřil, zda rozhodnutí soudu, který zahájil řízení jako první, jímž se nařizují předběžná opatření, pouze nepředcházelo pozdějšímu rozhodnutí přijatému při lepší znalosti věci a za

podmínek, které se již nevyznačují naléhavostí vydat rozhodnutí. Soud, který zahájil řízení později, by krom toho měl ověřit, zda nároky, které jsou předmětem předběžných opatření, a nároky uplatněné později ve věci samé netvoří procesní celek.

- 81 V závislosti na možnostech stanovených jeho vnitrostátním právem se může soud, který zahájil řízení později, v případě, že oba spory probíhají mezi týmiž účastníky řízení, dotázat účastníka řízení, který se dovolává překážky věci zahájené, ohledně existence uváděného sporu a obsahu daného návrhu. Krom toho s přihlédnutím ke skutečnosti, že se nařízení č. 2201/2003 zakládá na spolupráci a vzájemné důvěře mezi soudy, může tento soud uvědomit soud, který zahájil řízení jako první, o tom, že mu byl daný návrh podán, upozornit jej na možné uplatnění překážky věci zahájené, vyzvat jej k tomu, aby mu sdělil informace týkající se návrhu, který projednává, a zaujal stanovisko ke své příslušnosti ve smyslu nařízení č. 2201/2003 nebo mu sdělil jakékoli rozhodnutí, které již bylo v tomto ohledu přijato. Konečně se soud, který zahájí řízení později, může obrátit na ústřední orgán svého členského státu.
- 82 Pokud i přes úsilí vynaložené soudem, který zahájil řízení později, tento soud nedisponuje žádnými poznatky svědčícími o existenci návrhu podaného k jinému soudu a umožňujícími určit předmět tohoto návrhu a věc, ve které byl podán, které směřují zejména k doložení příslušnosti jiného soudu, u něhož bylo zahájeno řízení, v souladu s nařízením č. 2201/2003, je nutné, aby tento soud po uplynutí přiměřené lhůty za účelem obdržení odpovědí na položené otázky pokračoval v přezkumu návrhu, který mu byl předložen.
- 83 Délka této přiměřené lhůty musí být soudem určena především s ohledem na zájmy dítěte. Skutečnost, že se jedná o dítě útlého věku, je kritériem, ke kterému je třeba v tomto ohledu přihlídnout (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 11. července 2008, Rinau, C-195/08 PPU, Sb. rozh. s. I-5271, bod 81).

- 84 Je třeba připomenout, že cílem nařízení č. 2201/2003 je v zájmu dítěte umožnit soudu, který je mu nejbližší, a který je tudíž nejlépe obeznámen s jeho situací a stavem jeho vývoje, aby přijal nezbytná rozhodnutí.
- 85 Konečně je nutné zdůraznit, že podle článku 24 nařízení č. 2201/2003 nelze přezkoumávat příslušnost soudu členského státu původu. Pokud přitom čl. 19 odst. 2 uvedeného nařízení stanoví, že v případě překážky věci zahájené soud, který zahájil řízení později, přeruší řízení, je to právě proto, aby mohl soud, který zahájil řízení jako první, rozhodnout o své příslušnosti.
- 86 Z veškerých těchto úvah vyplývá, že na položené otázky je třeba odpovědět následovně:
- Ustanovení čl. 19 odst. 2 nařízení č. 2201/2003 nejsou použitelná v případě, že je za účelem vydání opatření ve věci rodičovské zodpovědnosti nejprve zahájeno řízení u soudu jednoho členského státu pouze za účelem nařízení předběžných opatření ve smyslu článku 20 tohoto nařízení a později je na návrh směřující k vydání těchto opatření – ať již ve formě předběžných opatření nebo konečného rozhodnutí – zahájeno řízení u soudu jiného členského státu příslušného k rozhodnutí ve věci samé ve smyslu téhož nařízení.
 - Skutečnost, že je u soudu členského státu zahájeno řízení o předběžných opatřeních nebo že je v rámci takového řízení přijato rozhodnutí a že z informací obsažených v podaném návrhu nebo přijatém rozhodnutí nevyplývá, že je soud, před nímž probíhá řízení o předběžných opatřeních, příslušný ve smyslu nařízení č. 2201/2003, nemá nezbytně za důsledek vyloučení existence – v souladu s tím, co případně dovoluje vnitrostátní právo tohoto členského státu – návrhu na zahájení řízení ve věci samé souvisejícího s návrhem na předběžná opatření

a obsahujícího poznatky mající prokázat, že soud, před nímž řízení probíhá, je příslušný ve smyslu tohoto nařízení.

- Pokud i přes úsilí vynaložené soudem, který zahájil řízení později, informovat se u účastníka řízení, který se dovolává překážky věci zahájené, u soudu, který zahájil řízení jako první, a u ústředního orgánu nedisponuje soud, který zahájil řízení později, žádnými poznatky, které by umožňovaly určit předmět návrhu podaného u jiného soudu a věc, ve které byl návrh podán, a které by směřovaly zejména k doložení příslušnosti tohoto soudu v souladu s nařízením č. 2201/2003, a pokud z důvodů zvláštních okolností zájem dítěte vyžaduje přijetí rozhodnutí, které lze uznat v jiných členských státech, než je členský stát soudu, který zahájil řízení později, je nutné, aby posledně uvedený soud po uplynutí přiměřené lhůty za účelem obdržení odpovědí na položené otázky pokračoval v přezkumu návrhu, který mu byl předložen. Délka této přiměřené lhůty musí být určena v souladu se zájmem dítěte s ohledem na konkrétní okolnosti dotčeného sporu.

K nákladům řízení

- ⁸⁷ Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Ustanovení čl. 19 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 nejsou použitelná v případě, že je za účelem vydání opatření ve věci rodičovské zodpovědnosti nejprve zahájeno řízení u soudu jednoho členského státu pouze za účelem nařízení předběžných opatření ve smyslu článku 20 tohoto nařízení a později je na návrh směřující k vydání týchž opatření – ať již ve formě předběžných opatření nebo konečného rozhodnutí – zahájeno řízení u soudu jiného členského státu příslušného k rozhodnutí ve věci samé ve smyslu téhož nařízení.

Skutečnost, že je u soudu členského státu zahájeno řízení o předběžných opatřeních nebo že je v rámci takového řízení přijato rozhodnutí a že z informací obsažených v podaném návrhu nebo přijatém rozhodnutí nevyplývá, že je soud, před nímž probíhá řízení o předběžných opatřeních, příslušný ve smyslu nařízení č. 2201/2003, nemá nezbytně za důsledek vyloučení existence – v souladu s tím, co případně dovoluje vnitrostátní právo tohoto členského státu – návrhu na zahájení řízení ve věci samé souvisejícího s návrhem na předběžná opatření a obsahujícího poznatky mající prokázat, že soud, před nímž řízení probíhá, je příslušný ve smyslu tohoto nařízení.

Pokud i přes úsilí vynaložené soudem, který zahájil řízení později, informovat se u účastníka řízení, který se dovolává překážky věci zahájené, u soudu, který zahájil řízení jako první, a u ústředního orgánu nedisponuje soud, který zahájil řízení později, žádnými poznatky, které by umožňovaly určit předmět návrhu podaného u jiného soudu a věc, ve které byl návrh podán, a které by směřovaly zejména k doložení příslušnosti tohoto soudu v souladu s nařízením č. 2201/2003,

a pokud z důvodů zvláštních okolností zájem dítěte vyžaduje přijetí rozhodnutí, které lze uznat v jiných členských státech, než je členský stát soudu, který zahájil řízení později, je nutné, aby posledně uvedený soud po uplynutí přiměřené lhůty za účelem obdržení odpovědí na položené otázky pokračoval v přezkumu návrhu, který mu byl předložen. Délka této přiměřené lhůty musí být určena v souladu se zájmem dítěte s ohledem na konkrétní okolnosti dotčeného sporu.

Podpisy.